

EU:n ja Yhdysvaltojen kauppaneuvottelut – mistä niissä on kyse?

Osa 3: Globaalit säännöt

Ympäristö

Neuvotteluiden alkuvaiheesta lähtien EU ja USA ovat keskustelleet kestävästä kehityksestä ja ympäristöstä. Monessa asiassa osapuolet kannattavat samoja periaatteita. Molemmilla on korkeat ympäristöstandardit ja tiukka ympäristölainsäädäntö – vaikka ei yhtäläisesti samoilla ehdoilla ja prioriteettialueilla.

EU esitti lokakuussa 2015 neuvotteluehdotuksensa kestävästä kehityksestä USA:lle. Yhdysvaltain tekstiehdotusta odotetaan vuoden 2016 alussa. Ympäristökysymyksiä käsitellään laajasti EU:n tekstiehdotuksessa, joka soveltaa samaa mallia ja periaatteita kuin EU:n jo olemassa olevissa vapaakauppasopimuksissa. USA:lle esitetty neuvotteluehdotus on kuitenkin vielä kunnianhimoisempi. Lopputuloksen odotetaan myös toimivan kansainvälisenä referenssinä ja esimerkkinä tulevaisuutta varten myös kolmansissa maissa. USA:n sopimuksissa on erilliset luvut ympäristön ja työelämän normeista. EU kattaa molemmat samassa luvussa.

EU:n neuvotteluehdotus käsittää kansainvälisten ympäristösopimusten kunnioittamisen sekä osapuolten oikeuden ylläpitää tiukkaa ympäristölainsäädäntöä. Ympäristönormeja ei voida sopimuksella heikentää investointien houkuttelemiseksi. Kumpikin osapuoli sitoutuu panemaan täytäntöön ne ympäristösopimukset, jotka ovat ratifioineet. USA ei ole ratifioinut kaikkia kansainvälisiä ympäristösopimuksia. Tekstissä kannustetaan osapuolia ratifioimaan ne sopimukset, joita ei vielä ole ratifioitu. Sopimus ei kuitenkaan voi muuta kuin edistää sitä yhteistyötä, joka on jo saavutettu ympäristöfoorumeissa.

EU:n neuvotteluehdotus painottaa luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Kestävän kehityksen luku sisältää osapuolten sitoumukset luonnon monimuotoisuuden, uhattujen lajien, metsien ja kalakantojen suojelun ja kestävään käytön. Osapuolten tulisi yhteisesti edistää laillisten ja kestävästi tuotettujen luonnontuotteiden kauppaa myös kolmansien osapuolten kanssa. Osapuolet sitoutuvat kemikaalien ja jätteiden kestävään kauppaan ja käsittelyyn.

EU:n mukaan molemmat osapuolet sitoutuisivat vihreään ja vähähiiliseen kasvuun. Sekä EU:lla että Yhdysvalloilla on vahvat ympäristöteknologian (cleantech) markkinat. Molemmat tavoittelevat sopimuksella ympäristötuotteiden ja -palveluiden kaupan vapauttamista. Fokus on ilmastonmuutoksen torjunnassa, muun muassa uudistuvan energian teknologian ja energiatehokkaiden tuotteiden kaupan edistämisen kautta.

Keskusteluissa, Yhdysvallat on tuonut esille ympäristölle haitallisten tukien järjeistämisen, varsinkin fossiilisiin polttoaineisiin sekä kalastukseen kohdistuvat tuet. Yhdysvalloilla on

sopimuksissaan myös paljon kokemusta läpinäkyvyyden ja yleisön osallistumisen periaatteista kauppaa- ja ympäristökysymyksissä.

Vielä ei ole tietoa kestävän kehityksen luvun toimeenpanon seurannasta sekä riitojen ratkaisusta. Tavoitteena on, että kauppaa ja ympäristöä koskevien määräysten toimeenpanon seuranta varten perustetaan tarpeelliset järjestelyt. Nämä järjestelyt mahdollistaisivat myös etu- ja kansalaisjärjestöjen osallistumisen. EU:n tekemien sopimusten kestävän kehityksen luvut eivät ole yleisen riitojenratkaisumekanismin ja sanktioiden alaisia, USA:n tekemien sopimusten taas ovat.